

ROČNÁ SPRÁVA O REALIZÁCIÍ FEAD – OP I
IDENTIFIKÁCIA ROČNEJ SPRÁVY O REALIZÁCIÍ

CCI	2014SK05FMOP001
Názov	Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci
Verzia	2017.0
Rok podania správy	2017
Dátum konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami	21.6.2018

2. PREHĽAD O REALIZÁCI	3
2.1. INFORMÁCIE O REALIZÁCI PROGRAMU NA ZÁKLADE SPOLOČNÝCH UKAZOVATEĽOV PRE ČIASTOČNE ALEBO ÚPLNE DOKONČENÉ OPERÁCIE.	3
2.2. INFORMÁCIE O OPATRENIACH, KTORÉ ZOHLADŇUJÚ ZÁSADY STANOVENÉ V ČLÁNKU 5 ODS. 6, ČLÁNKU 5 ODS. 11, A KDE JE TO VHODNÉ, ČLÁNKU 5 ODS. 13 NARIADENIA (EÚ) Č. 223/2014, A POSÚDENIE TÝCHTO OPATRENÍ.	14
2.3. SPOLOČNÉ UKAZOVATELE	18
2.3.1. <i>Ukazovatele vstupov</i>	18
2.3.2. <i>Ukazovatele výstupov pre distribuovanú potravinovú pomoc</i>	19
2.3.3. <i>Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú potravinovú pomoc</i>	20
2.3.4. <i>Ukazovatele výstupov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc</i>	21
2.3.4.1. Hodnota distribuovaného tovaru	21
2.3.4.2. Ďalšie kategórie distribuovaného tovaru	22
2.3.4.3. Zoznam najdôležitejších kategórií distribuovaných výrobkov	25
2.3.5. <i>Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc</i>	28
PRÍLOHA: ZHRNUTIE PRIPOMIENOK PRÍSLUŠNÝCH ZAJAHOVÝCH STRÁN, AKO SA UVÁDZA V ČLÁNKU 13 ODS. 2 NARIADENIA (EÚ) Č. 223/2014	29
DOKUMENTY	30
NAJNOVŠIE VÝSLEDKY POTVRDENIA PLATNOSTI	31

2. PREHLAD O REALIZÁCIÍ

2.1. Informácie o realizácii programu na základe spoločných ukazovateľov pre čiastočne alebo úplne dokončené operácie.

V roku 2017 zainteresované subjekty pokračovali v implementácii Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci, ktorý bol úspešne spustený v roku 2016 po ukončení a oznámení spôsobu určenia riadiaceho orgánu a certifikačného orgánu. V roku 2017 boli v rámci jednotlivých opatrení vykonané tieto aktivity:

Opatrenie 1. Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie

Opatrenie 4. Poskytovanie hygienických balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenie materiálnej deprivácie

Za realizáciu verejného obstarávania a výber partnerských organizácií bolo zodpovedné Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny ako prijímateľ. V roku 2017 prijímateľ nerealizoval verejné obstarávanie na dodávateľa potravinových a hygienických balíčkov z dôvodu, že proces verejného obstarávania bol realizovaný v roku 2016 a prijímateľ s vybraným dodávateľom potravinových a hygienických balíčkov uzavrel rámcovú dohodu 7. júna 2016 na časovo obmedzené obdobie, a to 4 roky. V tomto roku prijímateľ nerealizoval ani výber partnerských organizácií, pretože pokračoval v partnerstve, ktoré bolo s vybranými partnerskými organizáciami uzatvorené v roku 2016, a to 7. júna 2016 rovnako na časovo obmedzené obdobie, a to 4 roky.

V roku 2017 boli realizované 4 distribúcie potravinových balíčkov spolu s poskytovaním sprievodných opatrení, a to v termínoch 1. marca – 7. apríla, 17. mája – 20. júna, 11. septembra – 18. októbra a 23. októbra – 6. decembra 2017 a 1 distribúcia hygienických balíčkov spolu s poskytovaním sprievodných opatrení, ktorá prebehla v rovnakom termíne ako 2. distribúcia potravinových balíčkov, a to 17. mája – 20. júna 2017. Na distribučných miestach, na ktorých prebehla distribúcia potravinových a hygienických balíčkov súčasne, boli sprievodné opatrenia poskytnuté iba raz. Termín distribúcie bol zvolený v spolupráci s partnerskými organizáciami, prijímateľom a dodávateľom balíčkov v snahe vyhnúť sa obdobiam sviatkov, dovoleníek a zabezpečiť pravidelný prístup konečných príjemcov k pomoci.

Potravinové balíčky, hygienické balíčky spolu so sprievodnými opatreniami boli poskytované 3 hlavnými partnerskými organizáciami, a to Slovenským Červeným krížom, Slovenskou katolíckou charitou a Charitou svätej Alžbety, ktoré spolu pokryli celé územie Slovenska (79 okresov, 2 927 obcí). Slovenský Červený kríž realizoval poskytovanie pomoci v 36 okresoch v spolupráci s 23 spolupracujúcimi organizáciami - územnými spolkami Slovenského Červeného kríža. Slovenská katolícka charita realizovala poskytovanie pomoci v 41 okresoch v spolupráci s 9 spolupracujúcimi organizáciami. Charita sv. Alžbety n. o. realizovala poskytovanie pomoci v 2 okresoch bez spolupracujúcich organizácií. Spolupracujúce organizácie prispeli k zabezpečeniu plynulejšej distribúcie z dôvodu, že realizovali poskytovanie pomoci v regiónoch, v ktorých pravidelne poskytujú svoje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a/alebo výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie. Partnerské organizácie pri distribúcii pomoci spolupracovali aj so starostami a primátormi miest a obcí, s ich sociálnymi pracovníkmi a terénnymi sociálnymi pracovníkmi a v niektorých problémových oblastiach aj s pracovníkmi mestskej alebo štátnej polície. Do distribúcie pomoci bolo zapojených viac ako 200 sociálnych pracovníkov

partnerských organizácií a v neposlednom rade aj dobrovoľníci.

Potravinový balíček obsahoval 21 položiek, a to cestoviny (špagety 800 g, kolienka 800 g, slovenská ryža/tarhoňa 400 g), ryža 1 kg, fazuľa sušená 500 g, hrach sušený 500 g, šošovica sušená 500 g, olej 1 l, cukor 1 kg, múka (hladká 2 kg a polohrubá 2 kg), konzervy (bravčové mäso 400 g, guľáš 400 g, paštéta 300 g), sardinky (v oleji 250 g a v paradajkovej omáčke 125 g), instantná polievka (francúzsky/hovädzia 45 g, s knedličkami 41 g a paradajková polievka 73 g), paradajkový pretlak 190 g a sušené mlieko 400g. Niektoré potraviny si vyžadujú ďalšie spracovanie, niektoré je možné skonzumovať ihneď. Potravinový balíček bol rodovo a vekovo neutrálny, zabalený v pevnom obale z dôvodu ľahkej manipulácie bez možnosti zásahu do jeho obsahu. Hmotnosť potravinového balíčka bola 12,72 kg.

Hygienický balíček obsahoval 4 položky, a to 4 kusy zubnej kefy, zubnú pastu (125 ml), mydlo (100 g) a šampón (1 000 ml).

Prijímateľ pred každou etapou distribúcie vygeneroval menný zoznam konečných príjemcov (primárni koneční príjemcovia), a to z posledných aktuálnych národných administratívnych dát v súlade s podmienkami stanovenými v operačnom programe. Na základe tohto zoznamu bola dodávateľovi zaslaná objednávka. Dodávateľ doručil balíčky minimálne na úroveň okresu do svojich skladov, v niektorých oblastiach priamo do skladov partnerských organizácií alebo priamo na distribučné miesto.

O nároku na potravinový a hygienický balíček, o mieste a čase poskytovania pomoci boli koneční príjemcovia informovaní partnerskými organizáciami, ktoré tak urobili prostredníctvom listov, sms brán, osobne, v spolupráci s obecnými úradmi alebo v spolupráci s terénnymi sociálnymi pracovníkmi v dostatočnom časovom predstihu ešte pred samotnou distribúciou. Miesto a čas distribúcie pomoci volili samotné partnerské organizácie. Najčastejšie bolo poskytovanie pomoci realizované v priestoroch partnerských organizácií, prípadne v priestoroch obcí, ktoré poskytli pri distribúcii súčinnosť. Na niektorých distribučných miestach bola pomoc poskytovaná na mieste trvalého pobytu alebo na inom mieste, na ktorom sa zdržiaval konečný príjemca, napr. ak išlo o staršiu osobu, ak konečný príjemca nebol zo zdravotných dôvodov schopný dostaviť sa na distribučné miesto. Pomoc bola distribuovaná v každom meste a obci, v ktorej sa nachádzal aspoň jeden konečný príjemca. Hlavným cieľom poskytovania pomoci v každej obci/meste bola eliminácia cestovných nákladov konečných príjemcov tak, aby nemuseli cestovať mimo domova za poskytnutím pomoci.

V roku 2017 bolo distribuovaných celkovo 361 542 potravinových balíčkov. V 1. etape distribúcie partnerské organizácie distribuovali 90 421 potravinových balíčkov, ktoré boli určené pre 43 893 príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorí splnili podmienky stanovené v operačnom programe, v 2. etape distribúcie to bolo 90 321 potravinových balíčkov určených pre 42 937 príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, v 3. etape distribúcie 92 839 potravinových balíčkov určených pre 39 713 príjemcov pomoci v hmotnej núdzi a v 4. etape distribúcie bol pokles ešte výraznejší, keďže distribuovaných bolo 87 961 potravinových balíčkov určených pre 37 788 príjemcov pomoci v hmotnej núdzi. V 1. etape distribúcie potravinových balíčkov bola pomoc poskytovaná na 2 496 distribučných miestach, v 2. etape na 2 475 distribučných miestach, v 3. etape na 2 430 distribučných miestach a vo 4. etape na 2 144 distribučných miestach. Ak sa pozrieme na rok 2016, v 1. etape distribúcie bolo partnerskými organizáciami distribuovaných až 103 259 potravinových balíčkov, ktoré boli určené pre 49 349 poberateľov a distribúcia prebehla na 2 554 distribučných miestach. K poklesu počtu distribuovaných potravinových balíčkov a počtu distribučných miest došlo z dôvodu neustáleho poklesu počtu príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorý v podmienkach Slovenska pretrváva už do roku 2014, kedy

bol schválený operačný program a ktorý vedie aj k poklesu počtu osôb prijímajúcich pomoc a v konečnom dôsledku aj k poklesu čerpania vyčlenených finančných prostriedkov. Z uvedeného dôvodu boli v auguste 2017 navýšené počty potravinových balíčkov pre rodiny s nezaopatrenými deťmi v závislosti od počtu nezaopatrených detí. V 1. a 2. etape distribúcie potravinových balíčkov rodina s 1 - 2 nezaopatrenými deťmi mala nárok na 2 potravinové balíčky, rodina s 3 - 4 nezaopatrenými deťmi na 3 potravinové balíčky, rodina s 5 a viac nezaopatrenými deťmi na 4 potravinové balíčky. Jednotlivec mal nárok 1 potravinový balíček. V dôsledku vyššie uvedenej zmeny v 3. a 4. etape distribúcie potravinových balíčkov mala nárok na 2 potravinové balíčky rodina s 1 nezaopatreným dieťaťom, 3 potravinové balíčky rodina s 2 - 3 nezaopatrenými deťmi a rodina s 4 a viac nezaopatrenými deťmi 4 potravinové balíčky. Jednotlivec mal nárok na 1 potravinový balíček.

V prípade hygienických balíčkov, v roku 2017 bolo distribuovaných 57 369 hygienických balíčkov. Distribúcia pomoci prebehla súčasne s 2. etapou distribúcie potravinových balíčkov, hygienické balíčky boli rozdane na 2 144 distribučných miestach pre 31 840 príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorí splnili podmienky stanovené v operačnom programe. V marci 2017 boli navýšené počty hygienických balíčkov pre rodiny s nezaopatrenými deťmi v závislosti od počtu nezaopatrených detí, čím sa v porovnaní s rokom 2016 predišlo poklesu počtu distribuovaných hygienických balíčkov (v roku 2016 bolo distribuovaných 44 356 hygienických balíčkov na 2 215 distribučných miestach). Rodina s 1 nezaopatreným dieťaťom mala nárok na 1 hygienický balíček, rodina s 2 - 3 nezaopatrenými deťmi na 2 hygienické balíčky a rodina so 4 a viac nezaopatrenými deťmi mala nárok na 3 hygienické balíčky.

V roku 2017 sa partnerským organizáciám nepodarilo doručiť 5,21 % potravinových balíčkov a 4,53 % hygienických balíčkov primárnym konečným príjemcom. Najčastejšie dôvody nedoručenia balíčkov primárnym konečným príjemcom nachádzajúcim sa vo vygenerovanom zozname konečných príjemcov boli zdržiavanie sa mimo trvalého bydliska na neznámej adrese, opakované nezastihnutie na uvedenej adrese, smrť konečného príjemcu a odmietnutie pomoci (dôvody odmietnutia nie sú známe, pretože partnerské organizácie nevedli ich evidenciu a vzhľadom na nestigmatizáciu príjemcu pomoci nie je ani vhodné zisťovať dôvod odmietnutia). V prípade odmietnutia pomoci išlo o 0,07 % konečných príjemcov v prípade potravinových balíčkov a 0,06 % v prípade hygienických balíčkov z celkového počtu osôb, ktorým sa pomohlo. Vzniknuté situácie neprevzatia pomoci mohli nastať z dôvodu, že medzi dátumom vygenerovania zoznamu konečných príjemcov a distribúciou pomoci uplynuli 1 – 2 mesiace, počas ktorých sa mohla situácia konečného príjemcu aj zmeniť. Primárni koneční príjemcovia, ktorí si neprevzali pomoc v určenom čase a na určenom mieste, boli opakovane kontaktovaní pracovníkmi partnerskej organizácie a boli informovaní o náhradnom mieste a čase distribúcie pomoci. Ak koneční príjemca opakovane neprejavil záujem o poskytnutú pomoc, partnerské organizácie poskytli balíčky iným osobám v nepriaznivej alebo krízovej životnej situácii. Sekundárnych konečných príjemcov vybrali partnerské organizácie v spolupráci s pracovníkmi obce, v ktorej sa tieto osoby nachádzali, na základe odporúčania spolupracujúcich sociálnych pracovníkov, prípadne na základe vlastných skúseností a vedomostí, ktoré získali svojou prácou s najodkázanejšími osobami. Išlo prevažne o osoby, ktoré boli príjemcami pomoci v hmotnej núdzi, ale nespĺnili podmienky nároku na pomoc v zmysle operačného programu (napr. osoby, ktoré majú príjem zo zárobkovej činnosti, jednotlivci vo veku 50 a viac rokov, ktorí sa už nevedia uplatniť na trhu práce) alebo osoby, ktoré neboli príjemcami pomoci v hmotnej núdzi (napr. viacpočetné rodiny s nízkym príjmom, starobní a invalidní dôchodcovia, jednotlivci starajúci sa o člena domácnosti, bezdomovci bez osobných dokladov). Vzhľadom na obmedzený počet nedistribuovaných balíčkov, ktoré partnerské organizácie redistribuovali iným osobám v nepriaznivej alebo krízovej životnej situácii podľa vlastného uváženia, nebolo možné podporiť všetkých príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorí nespĺnili podmienky stanovené v operačnom programe, prípadne iné osoby. Tieto osoby sa informovali o nároku na pomoc buď priamo na mieste distribúcie pomoci u pracovníkov partnerských organizácií, alebo sa informovali priamo u prijímateľa, ktorý zoznam konečných príjemcov generoval,

čo viedlo k zvýšeniu administratívnej záťaže subjektov zapojených do distribúcie.

Opatrenie 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie

Za teplé jedlo je považovaná teplá zahustená tzv. desiatová polievka, ktorá je výživovo výdatnejšia ako polievka poskytovaná bežne v rámci obeda (500 ml), pečivo (150 g) a teplý nealkoholický nápoj (400 ml). V rámci tohto opatrenia prijímateľ nerealizoval verejné obstarávanie na dodávateľa teplého jedla. Teplé jedlo si partnerské organizácie mohli pripravovať vo vlastnej réžii alebo nakupovať od externých dodávateľov na základe nimi zrealizovaného verejného obstarávania.

Koneční príjemcovia nemuseli byť klientmi partnerskej organizácie, nemuseli spĺňať špecifické podmienky nároku na pomoc. Vzhľadom na spoločenskú stigmu, dostatočným identifikačným kritériom bolo požiadanie o teplé jedlo.

Od roku 2016 do marca 2017 mohli partnerské organizácie poskytovať teplé jedlá len počas zimných mesiacov, a to v období od 1. novembra do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka. Od marca 2017 bolo obdobie poskytovania teplého jedla rozšírené na 7 mesiacov v roku, a to od 1. októbra do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka a od augusta 2017 mohli partnerské organizácie poskytovať teplé jedlo v priebehu celého kalendárneho roka, prípadne len počas nimi zvoleného obdobia (napríklad počas zimných mesiacov, počas letných mesiacov). Teplé jedlo bolo poskytované minimálne 3-krát týždenne v priestoroch určených partnerskou organizáciou.

Za výber partnerských organizácií bolo zodpovedné Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny ako prijímateľ. Výzvu na výber partnerskej organizácie prijímateľ vyhlásil ešte 8. februára 2016. Išlo o výzvu na výber partnerskej organizácie, ktorá je otvorená počas celého obdobia implementácie daného opatrenia, prípadne do vyčerpania alokovaných finančných prostriedkov. Podmienky výberu partnerskej organizácie boli a sú stanovené v operačnom programe. Komisia na výber partnerských organizácií zasadala vždy po prijatí prihlášky. V roku 2017 sa podarilo do poskytovania teplého jedla zapojiť 3 nové partnerské organizácie.

V roku 2017 boli teplé jedlá a sprievodné opatrenia poskytované 4 partnerskými organizáciami, a to:

- Partnerská organizácia Gréckokatolícka charita Prešov spustila poskytovanie teplého jedla ešte 10. novembra 2016. V roku 2017 pokračovala v implementácii. Teplé jedlá boli partnerskou organizáciou poskytované v jej priestoroch v meste Prešov v pracovných dňoch v čase 13,00 – 13,30 v období od 1. januára do 31. marca a následne od 2. októbra do 31. decembra 2017. Celkový počet vydaných teplých jedál bol 7 315, čo predstavuje denne okolo 40 jedál pre osoby bez domova. Teplé jedlo si partnerská organizácia varila sama.

- Partnerská organizácia Slovenský Červený kríž, územný spolok Liptovský Mikuláš začala s poskytovaním teplého jedla 9. marca 2017, ktoré poskytovala do 31. marca a opätovne od 26. októbra do 31. decembra 2017. Teplé jedlá boli partnerskou organizáciou poskytované v jej priestoroch v meste Liptovský Mikuláš od pondelka do piatka v čase 11,30 – 12,30. Celkový počet vydaných teplých jedál bol 1 321, čo predstavuje denne okolo 30 jedál pre osoby bez domova. Teplé jedlo si partnerská organizácia varila sama.

- Partnerská organizácia Slovenský Červený kríž, územný spolok Poprad spustila poskytovanie teplého jedla 2. októbra 2017, ktoré poskytovala do 31. decembra 2017. Teplé jedlá boli partnerskou organizáciou poskytované v jej priestoroch v meste Poprad od pondelka do piatka v čase 11,30 – 12,30. Celkový počet vydaných teplých jedál bol 1 705, čo predstavuje denne okolo 20 jedál pre osoby bez domova. Partnerská organizácia pri poskytovaní teplého jedla spolupracovala s mestom Poprad. Teplé jedlo si partnerská organizácia varila sama.

- Partnerská organizácia Spišská Katolícka Charita spustila poskytovanie teplého jedla 3. novembra 2017, ktoré poskytovala do 31. decembra 2017. Teplé jedlá boli partnerskou organizáciou poskytované v jej priestoroch v meste Spišská Nová Ves v mesiaci november v dňoch pondelok, streda, piatok v čase 11,00 – 12,00 a v mesiaci december od pondelka do piatka v čase 11,00 – 12,00 a v sobotu a nedeľu v čase 10,30 – 11,30. Celkový počet vydaných teplých jedál bol 1 050, čo predstavuje denne okolo 25 jedál pre osoby bez domova. Teplé jedlo si partnerská organizácia varila sama.

- Partnerská organizácia DEPAUL SLOVENSKO, nezisková organizácia sa do partnerstva v rámci tohto opatrenia zapojila už v roku 2016, kedy začala s prípravou verejného obstarávania. Partnerská organizácia pokračovala v príprave verejného obstarávania aj v roku 2017, preto v roku 2017 teplé jedlo neposkytovala. Teplé jedlo plánuje poskytovať vo vlastných priestoroch pre 0 - 250 ľudí bez domova v meste Bratislava.

V roku 2017 sa podarilo poskytnúť celkovo 11 391 teplých jedál, čím sa pomohlo 880 ľuďom bez domova, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb.

Z dôvodu zníženia administratívnej záťaže partnerských organizácií riadiaci orgán stanovil jednotkovú cenu za teplé jedlo s rozdielnou sadzbou za teplé jedlo pripravované vo vlastnej réžii a za teplé jedlo nakupované od dodávateľa. Jednotková cena bola pred schválením zaslaná orgánu auditu a Európskej komisii.

Opatrenie 3. Podpora distribúcie darovaných potravín

Za výber partnerských organizácií bolo zodpovedné Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny ako prijímateľ. Výzvu na výber partnerskej organizácie prijímateľ vyhlásil ešte 26. novembra 2015. Išlo o výzvu na výber partnerskej organizácie, ktorá je otvorená počas celého obdobia implementácie daného opatrenia, prípadne do vyčerpania alokovaných finančných prostriedkov. Podmienky výberu partnerskej organizácie boli a sú stanovené v operačnom programe. Komisia na výber partnerských organizácií zasadala vždy po prijatí prihlášky. V roku 2017 sa do distribúcie darovaných potravín nezapojila žiadna partnerská organizácia. Ešte v roku 2016 uzatvoril prijímateľ zmluvu o partnerstve s jedinou partnerskou organizáciou, a to Potravinová banka Slovenska, občianske združenie.

Potravinová banka Slovenska v roku 2017 v rámci tohto opatrenia nedistribuovala žiadne darované potraviny z dôvodu administratívnej náročnosti pri vykazovaní reálne vynaložených výdavkov. Vzhľadom na operatívnosť pri distribúcii darovaných potravín (partnerská organizácia vopred nevie, kedy dostane darované potraviny, aké potraviny a v akom množstve) nie je možné v takom krátkom čase zrealizovať verejné obstarávanie napr. na prepravu, skladovacie priestory. Partnerská organizácia motorové vozidlá na prepravu darovaných potravín zabezpečuje operatívne podľa druhu, množstva,

doby trvanlivosti a objemu darovaných potravín ako aj vzdialenosti z miesta vyzdvihnutia do miesta distribúcie (napr. na mliečne výrobky je potrebné chladiarenské vozidlo).

Publicita a informovanosť

Partnerské organizácie počas realizácie informovali verejnosť o podpore získanej z fondu priamo na distribučných miestach, a to buď umiestnením plagátu alebo znaku Únie na viditeľnom mieste. Na niektorých plagátoch partnerské organizácie zverejnili aj logo operačného programu, ktoré bolo vytvorené na Slovensku. Krátky opis operácií, kontaktné údaje môžu koneční príjemcovia, široká verejnosť alebo médiá nájsť aj na webových stránkach riadiaceho orgánu, prijímateľa a partnerských organizácií.

V roku 2017 sa konalo aj niekoľko stretnutí prijímateľa s partnerskými organizáciami, dodávateľom a riadiacim orgánom za účelom zhodnotenia realizovaných aktivít a zlepšenia spolupráce. Riadiaci orgán a prijímateľ v prípade otázok verejnosti alebo médií poskytli informácie o podmienkach a forme poskytovania pomoci za účelom zvýšenia informovanosti o Operačnom programe potravinovej a základnej materiálnej pomoci.

Identifikované riziká, výzvy a prijaté opatrenia

V roku 2017 riadiaci orgán pokračoval v implementácii operačného programu, v súvislosti s ktorou identifikoval viacero výziev, ktorým čelil:

- Zrýchliť čerpanie finančných prostriedkov a dodržať finančný plán schválený v operačnom programe za účelom vyhnutia sa zrušeniu viazanosti časti záväzkov za rok 2014.

- V rámci Opatrenia 1. Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie došlo k výraznému poklesu počtu konečných príjemcov, čo sa prejavilo na poklese poskytnutých potravinových balíčkov, a teda aj v čerpaní finančných prostriedkov. Dôvodom uvedených poklesov bolo neustále znižovanie počtu príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktoré v podmienkach Slovenska evidujeme už do roku 2014, kedy bol schválený operačný program. Pokles počtu príjemcov pomoci v hmotnej núdzi bol spôsobený v dôsledku sezónnych prác, zlepšenia ekonomickej situácie na Slovensku a rovnako z dôvodu vykonaných legislatívnych zmien v tejto oblasti.

- V rámci Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie a Opatrenia 3. Podpora distribúcie darovaných potravín bol identifikovaný nízky záujem partnerských organizácií o zapojenie sa do implementácie.

Na základe identifikovaných výziev boli už prijaté určité opatrenia:

- V snahe eliminovať riziko zrušenia viazanosti časti záväzkov boli na rok 2017 naplánované 4 etapy distribúcie potravinových balíčkov a 1 etapa distribúcie hygienických balíčkov, čo sa podarilo zrealizovať. V marci 2017 boli navýšené počty hygienických balíčkov pre rodiny s nezaopatrenými deťmi v závislosti od počtu nezaopatrených detí, čím sa v porovnaní s rokom 2016 predišlo poklesu počtu distribuovaných hygienických balíčkov. V auguste 2017 boli navýšené počty potravinových balíčkov pre rodiny s nezaopatrenými deťmi v závislosti od počtu nezaopatrených detí, v dôsledku čoho došlo k navýšeniu počtu distribuovaných balíčkov.

- Riadiaci orgán v roku 2017 začal komunikáciu so zástupcami prijímateľa, partnerských organizácií a následne aj Európskej komisie k návrhu na zmenu operačného programu, a to k zmene kritéria pre výber partnera v rámci Opatrenia 3. Podpora distribúcie darovaných potravín a k zmene identifikácie konečných príjemcov v rámci Opatrenia 1. Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie. Zmena kritéria pre výber partnerov, a to zníženie objemu potravín z 10 ton na 2 tony, ktoré musel záujemca o partnerstvo distribuovať počas ostatných dvoch rokov, by mohlo zvýšiť počet potenciálnych partnerských organizácií, podporiť zapojenie aj menších a regionálne pôsobiacich partnerských organizácií, čo by mohlo prispieť k rozšíreniu poskytovania pomoci na väčšie územie Slovenska. Rozšírenie identifikácie konečných príjemcov na všetkých príjemcov pomoci v hmotnej núdzi prispeje k zvýšeniu počtu distribuovaných potravinových balíčkov, počtu osôb prijímajúcich potravinovú pomoc, eliminuje dodatočné podmienky, ktoré príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi museli splniť a prispeje k plynulejšiemu priebehu distribúcie pomoci. K dátumu zostavenia tejto ročnej správy o realizácii bol revidovaný operačný program predložený Európskej komisii.

- V rámci Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie prijímateľ organizoval viacero stretnutí za účelom zvýšenia informovanosti o podmienkach a cieľi realizácie daného opatrenia a zapojenia väčšieho počtu partnerských organizácií do realizácie. Zároveň na základe požiadaviek partnerskej organizácie a prijímateľa bolo v roku 2017 rozšírené obdobie poskytovania teplých jedál na obdobie celého kalendárneho roka, prípadne len počas obdobia zvoleného partnerskou organizáciou.

- V rámci Opatrenia 3. Podpora distribúcie darovaných potravín riadiaci orgán plánuje využívať aj zjednodušené vykazovanie výdavkov, napr. uplatnenie jednotkovej ceny alebo paušálnej sadzby na základe komunikácie s partnerskou organizáciou. V týchto súvislostiach už prebehlo viacero komunikácií so zástupcami Európskej komisie o možnosti a forme zjednodušenia vykazovania výdavkov v záujme podpory realizácie daného opatrenia.

V roku 2017 riadiaci orgán neprijal žiadnu sťažnosť týkajúcu sa neposkytnutia pomoci konečnému príjemcovi, ktorý splnil podmienky nároku, prípadne sťažnosť na chýbajúci obsah balíčka. Prijímateľ zaznamenal len požiadavky na poskytnutie pomoci od občanov, ktorí nespĺnili podmienky definované v operačnom programe. Aj z tohto dôvodu riadiaci orgán pristúpil k revízii operačného programu.

Vysvetlenie k ukazovateľom (rovnaká metodika bola použitá v roku 2016):

2.3.2. Ukazovatele výstupov pre distribuovanú potravinovú pomoc

Ukazovatele 4 – 11 boli vypočítané z obsahu potravinových balíčkov poskytovaných v rámci Opatrenia 1. Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie a z množstva poskytnutého teplého jedla (pod teplým jedlom sa rozumie 500 ml desiatovej zahustenej polievky, 150 g pečiva a 400 ml nealkoholického nápoja), ktoré partnerská organizácia poskytovala v rámci Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie. Celkový počet distribuovaných jedál čiastočne alebo úplne financovaných z OP bol uvedený v ukazovateli 12.

Do kategórie množstvo ovocia a zeleniny (ukazovateľ 4) boli zahrnuté sušená fazuľa, hrach a šošovica.

Do kategórie množstvo mäsa, vajec, rýb, morských živočíchov (ukazovateľ 5) boli zahrnuté konzervy bravčové mäso, guláš, paštéta, sardinky v oleji, sardinky v paradajkovej omáčke.

Do kategórie množstvo múky, chleba, zemiakov, ryže a iných škrobových výrobkov (ukazovateľ 6) boli zahrnuté cestoviny (špagety, kolienka, slovenská ryža/tarhoňa), ryža, múka hladká a polohrubá.

Do kategórie množstvo cukru (ukazovateľ 7) bol zahrnutý kryštálový cukor.

Do kategórie množstvo mliečnych výrobkov (ukazovateľ 8) bolo zahrnuté sušené mlieko.

Do kategórie množstvo tukov, olejov (ukazovateľ 9) bol zahrnutý olej.

Do kategórie množstvo predpripravených potravín, iných potravín (ukazovateľ 10) boli zahrnuté instantná polievka (francúzska/hovädzia, s knedličkami, paradajková), paradajkový pretlak a množstvo poskytnutého teplého jedla (pod teplým jedlom sa rozumie 500 ml desiatovej zahustenej polievky, 150 g pečiva a 400 ml nealkoholického nápoja).

Kategória podiel potravinových výrobkov spolufinancovaných FEAD na celkovom objeme potravín distribuovaných partnerskými organizáciami (ukazovateľ 11b) vychádzal z odhadov partnerských organizácií.

2.3.3. Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú potravinovú pomoc

Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú potravinovú pomoc vychádzal z administratívnych dát, ktoré boli vygenerované prijímateľom.

Celkový počet osôb prijímajúcich potravinovú pomoc (ukazovateľ 14) bol 175 448. Do tohto počtu boli započítané všetky osoby, ktoré prijali pomoc (osoba spĺňajúca podmienky nároku na pomoc v operačnom programe, partner/partnerka a nezaopatrené deti). Osoby, ktoré prijali pomoc v priebehu roka opakovane, boli zarátané len raz. Pomohlo sa 25 794 rodinám s 1 – 2 nezaopatrenými deťmi a 13 808 rodinám s 3 a viac nezaopatrenými deťmi. Oproti roku 2016 došlo k miernemu nárastu celkového počtu osôb prijímajúcich potravinovú pomoc aj napriek skutočnosti, že počet príjemcov pomoci v hmotnej núdzi neustále klesal. Nárast celkového počtu osôb prijímajúcich potravinovú pomoc sa

poradilo dosiahnuť vďaka realizácii 4 etáp distribúcie potravinových balíčkov a rozšíreniu distribučných miest teplého jedla.

Do kategórie bezdomovci (ukazovateľ 14f) boli započítané osoby, ktoré majú ako adresu uvedené P. R. (Poste Restante), čo znamená, že pomoc v hmotnej núdzi je im zasielaná na poštu, na ktorej si ju následne môžu vyzdvihnúť. Do tejto kategórie boli započítané aj osoby, ktorým bolo poskytnuté teplé jedlo v rámci Opatrenia 2 Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie.

Počet migrantov, účastníkov s cudzím pôvodom a príslušníkov menšín (ukazovateľ 14d) riadiaci orgán ani prijímateľ nesledovali, pretože pre účely poskytovania pomoci v hmotnej núdzi sa tieto údaje od žiadateľov o pomoc v hmotnej núdzi nesmú požadovať a teda sa ani nemonitorujú. Pomoc v hmotnej núdzi je poskytovaná na občianskom princípe bez skúmania štátnej príslušnosti, príslušnosti k rase alebo etnickej skupine. Keďže tieto údaje o príjemcoch pomoci v hmotnej núdzi, ktorí boli konečnými príjemcami v rámci tohto operačného programu, neboli známe, riadiaci orgán v súlade s Usmernením Európskej komisie k monitorovaniu FEAD nevyžadoval ich sledovanie od partnerských organizácií (z dôvodu eliminácie ich administratívnej záťaže a nestigmatizácie konečných príjemcov). Prijímateľ prípadne partnerská organizácia nemohla konečného príjemcu identifikovať ako príslušníka menšiny, migranta alebo účastníka s cudzím pôvodom len na základe skutočnosti, že daná osoba mala trvalý pobyt na adrese nachádzajúcej sa napr. v Atlase rómskych komunít, na základe farby pleti alebo na základe skutočnosti, že išlo o mnohopočetnú rodinu. Z dôvodu nestigmatizácie konečných príjemcov prijímateľ ani partnerská organizácia nepoužili ani metódu sebaidentifikácie príslušnosti k migrantom, účastníkom s cudzím pôvodom a príslušníkom menšín. Posudzovanie ľudí podľa príslušnosti k etniku bolo silne v rozpore s myšlienkou tohto operačného programu – **nestigmatizovať príjemcov pomoci**. Zároveň podľa vyjadrenia jedného z partnerov je to v rozpore so siedmimi princípmi, na ktorých stojí celé hnutie danej partnerskej organizácie na celom svete. Zapojené partnerské organizácie poskytujú pomoc všetkým ľuďom v núdzi bez rozdielu na príslušnosť k etnickej skupine alebo k menšine alebo bez skúmania pôvodu danej osoby. Riadiaci orgán, prijímateľ a partnerské organizácie sa riadili článkom 5 ods. 11 nariadenia č. 223/2014, t. j. zabraňujú akejkoľvek diskriminácii na základe pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie pri získavaní prístupu k fondu a k programom a operáciám podporovaným z fondu.

Partnerské organizácie mali námietky nielen voči sledovaniu počtu migrantov, účastníkov s cudzím pôvodom a príslušníkov menšín, ale rovnako namietali sledovanie ostatných doplňujúcich údajov pri sekundárnych konečných príjemcoch (napr. počty žien, počet osôb so zdravotným postihnutím a iné), čo je rovnako v rozpore s ich poslaním a princípmi, ktorými sa riadia. Z ich pohľadu je pre poskytovanie pomoci a jej distribúciu bezpredmetné tieto údaje štatisticky zbierať, pretože pre účely svojej činnosti tieto údaje nepotrebujú a zbierajú ich len pre účely monitorovania operačného programu, čo predstavuje zvýšenú administratívnu záťaž partnerských organizácií.

2.3.4. Ukazovatele výstupov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc

Do kategórie celková peňažná hodnota tovaru pre bezdomovcov (ukazovateľ 15b) bola zahrnutá hodnota hygienického balíčka určená pre rodiny, v ktorých osoba, ktorá splnila nárok na poskytnutie pomoci je bezdomovec.

Do kategórie celková peňažná hodnota tovaru pre iné cieľové skupiny (ukazovateľ 15c) bola zahrnutá

hodnota hygienického balíčka určená pre rodiny, v ktorých osoba, ktorá splnila nárok na poskytnutie pomoci je vo veku 65 rokov a viac alebo osoba, ktorá je zdravotne postihnutá.

Kategória celková peňažná hodnota tovaru pre deti (ukazovateľ 15a) bola vypočítaná ako rozdiel celkovej peňažnej hodnoty distribuovaného tovaru a celkovej peňažnej hodnoty tovaru pre bezdomovcov a iné cieľové skupiny.

V časti 2.3.4.2. do zoznamu najdôležitejších kategórií výrobkov distribuovaných deťom (ukazovateľ 16f-0) a iným cieľovým skupinám (ukazovateľ 18a-0) bol doplnený ukazovateľ "hygienické výrobky (zubná kefka, zubná pasta, mydlo, šampón)".

2.3.5. Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc

Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc vychádzali z administratívnych dát, ktoré boli vygenerované prijímateľom.

Celkový počet osôb prijímajúcich základnú materiálnu pomoc (ukazovateľ 19) bol 134 259. Do tohto počtu boli započítané všetky osoby, ktoré prijali pomoc (osoba spĺňajúca podmienky nároku na pomoc v operačnom programe, partner/partnerka, nezaopatrené deti). Pomohlo sa 20 994 rodinám s 1 – 2 nezaopatrenými deťmi a 10 846 rodinám s 3 a viac nezaopatrenými deťmi. Oproti roku 2016 došlo k poklesu celkového počtu osôb prijímajúcich základnú materiálnu pomoc, a to z dôvodu neustáleho poklesu príjemcov pomoci v hmotnej núdzi.

Do kategórie bezdomovci (ukazovateľ 19f) boli započítané osoby, ktoré majú ako adresu uvedené P. R. (Poste Restante), čo znamená, že pomoc v hmotnej núdzi je im zasielaná na poštu, kde si ju následne môžu vyzdvihnúť.

Počet migrantov, účastníkov s cudzím pôvodom a príslušníkov menšín (ukazovateľ 19d) riadiaci orgán, prijímateľ ani partneri nesledovali (viď vysvetlenie k ukazovateľom výsledkov pre distribuovanú potravinovú pomoc).

Štruktúrovaný prieskum o konečných príjemcoch

Štruktúrovaný prieskum o konečných príjemcoch, ktorý v zmysle článku 17 nariadenia (EÚ) č. 223/2014 bol riadiaci orgán povinný uskutočniť v roku 2017, bol realizovaný Inštitútom pre výskum práce a rodiny (ďalej len IVPR), ktorý je príspevkovou organizáciou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. IVPR bol vybraný na základe zrealizovaného verejného obstarávania. Prieskum bol realizovaný na základe Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2016/594, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby ustanovujúcim vzor štruktúrovaného prieskumu o konečných príjemcoch a na základe Usmerňujúceho pokynu Komisie k štruktúrovanému prieskumu z 30. 09. 2016.

Štruktúrovaný prieskum sa uskutočnil v termíne júl 2017 – december 2017. Partnerskými - strešnými - organizáciami, ktoré zabezpečovali distribúciu pomoci boli Slovenský Červený kríž a Slovenská katolícka charita. V rámci prieskumu boli oslovené obe strešné organizácie a ich regionálne pobočky so žiadosťou o vyplnenie formulára. Na výpočet minimálnej efektívnej veľkosti vzorky bola použitá formula pre neznámu populáciu, ktorá bola uvedená v Usmernení. Veľkosť vzorky však bola nakoniec vyššia, v snahe zaistiť vyššiu vypovedaciu schopnosť údajov. Výber respondentov zohľadňoval regionálne rozloženie miest distribúcie pomoci a typy organizácií, ktoré distribúciu zabezpečovali.

Prieskum pozostával z niekoľkých krokov. V prvom kroku bola realizovaná metodologická príprava spočívajúca v rozbere už hotového meracieho nástroja (dotazníka) a v identifikácii problematických častí z hľadiska potenciálnych respondentov i anketárov. Súčasťou prípravnej fázy bol aj pilotný predvýskum, ktorého cieľom bolo overiť dotazník v teréne a určiť približný čas na jeho vyplnenie. Druhý krok pozostával zo zberu kontextuálnych údajov o poberateľoch pomoci, o organizačnom zabezpečení implementácie operačného programu a možnostiach empirického prieskumu. V treťom kroku bola pripravená vzorka s následným zberom údajov. Posledným krokom bola analytická časť pozostávajúca z kontroly kvality a úplnosti dát, ich prípravy pre analýzu a samotnej analýzy. V každom kroku boli do implementácie zapojené rôzne skupiny výskumného tímu vytvoreného za týmto účelom pri IVPR.

Štruktúrovaný prieskum bol realizovaný prostredníctvom face-to-face rozhovorov medzi vyškolenými anketármi a respondentmi. Základom pre rozhovory bol predpripravený dotazník, ktorého podoba bola zadaná Vykonávacím nariadením a Usmerňujúcim pokynom Komisie. Anketári boli poučení o kľúčových aspektoch životných podmienok cieľovej populácie, o kľúčovej terminológii a špecifikách terénneho zberu dát medzi príslušníkmi tejto cieľovej skupiny. Dôraz bol kladený na nevyhnutnosť rešpektovať a podporovať dôstojnosť respondentov a zohľadniť v prístupe a vedení rozhovorov ich ťažkú životnú situáciu. Rozhovory prebiehali na báze oslovenia a dobrovoľného súhlasu respondentov, bez poskytnutia materiálneho alebo finančného benefítu.

Zber údajov bol časovo, personálne i technicky náročný, nakoľko ho sprevádzala vysoká miera odmietnutia spolupráce. Toto odmietanie rozhovorov malo viac menej univerzálnu povahu, nebolo regionálne špecifické, neviazalo sa na typ pomoci alebo typ organizácie zabezpečujúcej distribúciu pomoci. Určitú úlohu tu mohla zohrať skutočnosť, že v minulosti bola distribúcia materiálnej pomoci medializovaná, pričom sa v niektorých prípadoch objavili aj etnické a sociálne stereotypy. Tento predpoklad potvrdili aj niektorí lokálni organizátori distribúcie pomoci. Neochota odpovedať sa netýkala len celkového prístupu k rozhovoru, ale aj jednotlivých otázok v dotazníku. Miera neodpovedania na otázky však nebola vysoká, hoci jej výskyt varioval.

Napriek uvedeným problémom sa podarilo nazbierať údaje od 1 900 respondentov, čo zásadne prevyšuje požadovanú minimálnu veľkosť vzorky definovanú Usmerňujúcim pokynom Komisie a je v súlade s požiadavkou zahrnúť do prieskumu čo najviac príslušníkov cieľovej populácie. Výber respondentov zohľadňoval regionálne rozloženie miest distribúcie pomoci a typy organizácií, ktoré distribúciu zabezpečovali.

Riadiaci orgán hodnotí výsledky zrealizovaného štruktúrovaného prieskumu o konečných príjemcoch veľmi pozitívne. Len 6 % opýtaných uviedlo, že prístup k pomoci bol sprevádzaný ťažkosťami. Najčastejšie išlo o nevyhnutné vybavovanie rôznych dokumentov a papierov. Poskytovanie samotnej pomoci nebolo naviazané na predkladanie špeciálnych dokumentov, preto je vysoko pravdepodobné, že v týchto odpovediach sú reflektované problémy spojené s vybavovaním dokumentov pre potreby

získania pomoci v hmotnej núdzi. Pomoc sa stretla s veľkým ohlasom, keďže pre 72,7 % respondentov predstavovala veľký prínos a len 0,3 % respondentov uviedlo, že pomoc nemala na zlepšenie ich životných podmienok žiadny prínos. Poskytnutá pomoc bola hodnotená ako veľký prínos najčastejšie najmladšími a najstaršími respondentmi, častejšie mužmi než ženami, osamelými rodičmi, poberateľmi dávok a osobami, ktoré nemajú príjem z pracovnej činnosti. Skutočnosť, že distribuovaná pomoc zohráva dôležitú úlohu v zmierňovaní materiálnej deprivácie, dosvedčujú aj odpovede na otázku, či by si respondenti pred rokom boli schopní kúpiť potraviny alebo výrobky, ktoré obdržali v rámci tohto operačného programu. Takmer 80 % z nich uviedlo, že by to nedokázali. Dôležitou súčasťou poskytovanej pomoci bolo aj poradenstvo a usmerňovanie. Spomedzi tých, ktorým bolo poradenstvo alebo usmernenie poskytnuté, ich väčšina považuje za užitočné (88,6 %). Na druhej strane štruktúrovaný prieskum o konečných príjemcoch priniesol aj odporúčania pre budúcu prax a oblasti na zlepšenie, napr. uvažovať o rozšírení foriem pomoci o ďalšie tovary, uvažovať o zvýšení frekvencie pre vybrané formy pomoci, venovať podstatne väčšiu pozornosť príprave dotazníka, ktorého návrh - definovaný dokumentmi Komisie - trpel niekoľkými vážnymi nedostatkami.

Detailná finálna správa zo štruktúrovaného prieskumu o konečných príjemcoch bola Európskej komisii zaslaná 29. marca 2018 prostredníctvom SFC2014.

2.2. Informácie o opatreniach, ktoré zohľadňujú zásady stanovené v článku 5 ods. 6, článku 5 ods. 11, a kde je to vhodné, článku 5 ods. 13 nariadenia (EÚ) č. 223/2014, a posúdenie týchto opatrení.

Článok 5 (6) nariadenia č. 223/2014

V súlade s článkom 5 (6) nariadenia č. 223/2014 v sledovanom období nebol v podmienkach Slovenskej republiky schválený žiaden obdobný program, prípadne projekt v rámci poskytovania potravinovej a základnej materiálnej pomoci financovaný z prostriedkov Európskej únie, čím bolo zamedzené dvojité financovanie.

Sekcia fondov EÚ v rámci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky implementovala operačný program Ľudské zdroje s podporou Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a s podporou osobitných rozpočtových prostriedkov pridelených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku. Cieľová skupina Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci je podporovaná aj v rámci aktivít vykonávaných prostredníctvom Operačného programu Ľudské zdroje.

Výber najvhodnejšieho miesta, formy a spôsobu poskytovania sprievodných opatrení bol v kompetencii partnerskej organizácie s ohľadom na špecifiká konečných príjemcov (napr. osoby bez domova, osoby so zdravotným postihnutím, osamelé matky s deťmi, nezamestnané osoby a i.). Sprievodné opatrenia boli poskytované kvalifikovanými sociálnymi pracovníkmi alebo asistentmi sociálnej práce podľa slovenského zákona. Sociálne poradenstvo ako sprievodné opatrenie bolo poskytované individuálnou formou, metódou rozhovoru, príp. skupinovo. Zamerané boli hlavne na analýzu sociálnej situácie občana, identifikáciu potrieb a možností ich uspokojenia. Taktiež sa sociálni pracovníci svojou intervenciou zamerali na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a znižovanie sociálneho napätia. V rámci sociálneho poradenstva sa sociálni pracovníci snažili prostredníctvom poradenských zručností a zručnosti komunikácie mobilizovať konečných príjemcov k

spolupráci a k participácii na riešení ich nepriaznivej sociálnej situácie.

Konečným príjemcom boli poskytované letáčky, na ktorých boli uvedené kontaktné údaje na partnerskú organizáciu, na organizácie, centrá alebo zariadenia v najbližšom okolí, základné poradenstvo o zdravej výžive, skladovaní potravín, o rodinnom rozpočte, recepty predovšetkým z potravín, ktoré sa nachádzali v potravinovom balíčku a v prípade miest, v ktorých prebiehala distribúcia potravinových a hygienických balíčkov súčasne aj poradenstvo o hygiene alebo základných hygienických návykoch. Základné poradenstvo a letáčky boli konečnému príjemcovi poskytnuté priamo na mieste distribúcie z dôvodu eliminácie cestovných nákladov konečných príjemcov a z dôvodu prípadného nezájmu o poradenstvo v inom termíne. V prípade miest, v ktorých prebiehala distribúcia potravinových a hygienických balíčkov súčasne, boli sprievodné opatrenia poskytované len raz.

V sledovanom období možno pozitívne hodnotiť pokrok dosiahnutý u cieľovej skupiny, ktorá je zasiahnutá rizikom chudoby alebo sociálnym vylúčením. Sprievodné opatrenia poskytované v rámci tohto operačného programu boli elementárnou pomocou poskytnutou konečným príjemcom a predstavovali prvý krok k získaniu ďalšieho poradenstva a pomoci. Partnerské organizácie vďaka týmto vykonaným aktivitám získali informácie o nových klientoch nachádzajúcich sa v oblastiach, v ktorých poskytovali potravinovú a materiálnu pomoc, nadväzovali nové kontakty a posilnili už existujúce. Partnerské organizácie počas každej distribúcie a po nej zaznamenali zvýšený záujem o ich poradenstvo a služby. Koneční príjemcovia sa zaujímali o dodatočné poradenstvo a ďalšie služby partnerskej organizácie, napr. psychologické poradenstvo, pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí (najmä osobný bankrot, uplatnenie nároku na pomoc v hmotnej núdzi), finančné poradenstvo (v súvislosti s existenčnými problémami a exekúciami), poskytnutie ďalšej materiálnej pomoci (napr. školské pomôcky, spotrebiče, šatstvo, deky, nábytok, hračky, detské knihy a iné), využitie sociálneho šatníka, hygienickej očisty a ubytovania v zariadeniach sociálnych služieb, zároveň im boli poskytnuté informácie o možnostiach sociálnych služieb a pomoci okolitých charitatívnych organizácií v jednotlivých regiónoch. Ďalším prínosom poskytovania pomoci bolo poskytovanie pomoci priamo na mieste bydliska konečných príjemcov, ktorí veľakrát svoju nepriaznivú situáciu neriešili z dôvodu, že nemali dostatočný prístup k informáciám, k úradom, nemali finančné prostriedky na cestovanie, ale v neposlednom rade nemali dôveru k formálnemu riešeniu na príslušných inštitúciách. Kvalifikované osoby viedli s konečnými príjemcami rozhovory, počas ktorých sa spolu snažili hľadať východiská riešenia nepriaznivej situácie.

Prostredníctvom sprievodných opatrení sa partnerské organizácie (niektoré spolupracovali aj s terénnymi sociálnymi pracovníkmi) snažili nadviazať prvý kontakt s cieľovou skupinou a oboznámiť ich okrem iného aj s možnosťami zapojenia sa do opatrení a aktivít v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, čím bola zabezpečená komplementárnosť oboch operačných programov. Partnerská organizácia v zmysle zmluvy o partnerstve predložila prijímateľovi aj správu o uskutočnení sprievodných opatrení spolu s čestným prehlásením, ktorým preukázala, že dané sprievodné opatrenia neboli podporené aj z iných grantov. Prijímateľ pravidelne vykonával monitorovacie návštevy za účelom overenia implementácie aktivít. Riadiaci orgán vykonal neohlásené kontroly na mieste za účelom kontroly skutočného dodania pomoci, poskytnutia sprievodných opatrení a plnenia si povinností vyplývajúcich z uzatvorených zmlúv o partnerstve.

Klimatické a environmentálne aspekty, najmä s cieľom obmedziť plytvanie potravinami, boli tiež zohľadnené už pri samotnom nastavení operačného programu, kde plánované Opatrenie 3. Podpora distribúcie darovaných potravín si ako sprievodný cieľ kladie predchádzať plytvaniu potravinami a rovnako pri tvorbe obsahu potravinového balíčka. Riadiaci orgán v spolupráci s prijímateľom a pracovnou skupinou pre realizáciu Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci

pri výbere potravín vychádzali z potrieb konečných príjemcov, zo stravovacích zvyklostí a kultúry obyvateľov Slovenska. V rámci potravinových balíčkov nie sú poskytované exotické potraviny, ktoré by koneční príjemcovia v podmienkach Slovenskej republiky nevedeli využiť.

Článok 5 (11) nariadenia č. 223/2014

Riadiaci orgán a certifikačný orgán v súlade s článkom 5 (11) nariadenia č. 223/2014 zohľadňovali a presadzovali rodovú rovnosť vo všetkých štádiách implementácie operačného programu, a to od prípravy operačného programu, až po obdobie riadenia a vykonávania, monitorovania a hodnotenia, ako aj zvyšovania povedomia a výmeny osvedčených postupov. Vykonané opatrenia:

- Počas celého obdobia implementácie operačného programu proces výberu personálneho zloženia všetkých subjektov zapojených do implementácie (riadiaci orgán, certifikačný orgán, prijímateľ) rešpektoval rodovú rovnosť, podmienky výberu zamestnancov boli objektívne stanovené, bez skúmania skutočností, ktoré by mohli viesť k diskriminácii. V personálnom zložení boli zastúpené ženy aj muži.

- Za účelom úspešnej implementácie bola vytvorená nezávislá pracovná skupina pre Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci pozostávajúca z odborníkov v oblasti poskytovania potravinovej a/alebo materiálnej pomoci, ktorí poznali potreby a požiadavky konečných príjemcov, mali skúsenosti v danej oblasti a mohli tak prispieť k správnej implementácii. Jej členovia boli vybraní bez ohľadu na pohlavie, vek, rasu alebo etnický pôvod, vzdelanie, náboženské vierovyznanie alebo zdravotné postihnutie. Členovia pracovnej skupiny boli z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zo sekcie sociálnej a rodinnej politiky, sekcie kontroly a sekcie ekonomiky, z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, zo Slovenskej katolíckej charity, zo Združenia miest a obcí Slovenska, zo Slovenského Červeného kríža, z Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, z Únie miest Slovenska a z Potravinovej banky Slovenska.

- Podmienky na výber partnerských organizácií, ktoré realizovali jednotlivé opatrenia, boli objektívne nastavené s požiadavkou na schopnosti a možnosti zabezpečiť distribúciu pomoci a poskytovanie sprievodných opatrení v súlade s operačným programom. Pri hodnotení splnenia podmienok na zapojenie sa do partnerstva sa neskúmali pohlavie, vek, náboženské vierovyznanie a iné, čím sa rovnako rešpektovalo presadzovanie rodovej rovnosti a nedochádzalo k diskriminácii záujemcov o spoluprácu.

- Podmienku rešpektovať rodovú rovnosť musia dodržiavať aj vybrané partnerské organizácie počas celého obdobia implementácie operačného programu. Uvedená povinnosť bola zakotvená aj v zmluve o partnerstve, ktorú partnerské organizácie uzatvorili s prijímateľom. Na definovaní tejto povinnosti riadiaci orgán spolupracoval s odborom rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

- Obsah potravinového a hygienického balíčka bol vytvorený s ohľadom na pohlavie a vek konečných príjemcov, aby mohol byť poskytnutý tak jednotlivcovi, ako aj rodine s nezaopatrenými deťmi, mužom aj ženám, deťom, ako aj dôchodcom. Pri výbere položiek potravinových a hygienických balíčkov sa zohľadňovala aj ich konečná hmotnosť, aby s poskytnutými balíčkami mohli ľahko manipulovať tak muži, ako aj ženy. Balíčky boli rodovo neutrálné.

- Identifikácia konečných príjemcov bola stanovená v súlade s článkom 5 ods. 11 nariadenia 223/2014 a s operačným programom, a to na základe objektívnych podmienok. V prípade Opatrenia 1. Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie a Opatrenia 4. Poskytovanie hygienických balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia materiálnej deprivácie boli podporení predovšetkým príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi (v zmysle platnej národnej legislatívy, a to v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorí museli spĺňať aj ďalšie podmienky stanovené v operačnom programe. V prípade Opatrenia 3. Podpora distribúcie darovaných potravín išlo o registrovaných neziskových poskytovateľov sociálnych služieb krízovej intervencie, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia vyšších územných celkov, akreditované subjekty MPSVR SR a štátne detské domovy. V prípade Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie bolo dostatočným kritériom požiadanie o teplé jedlo bez stanovenia ďalších podmienok získania pomoci. Takto stanovená identifikácia konečných príjemcov v dostatočnej miere zabezpečila predchádzaniu akejkoľvek diskriminácii v prístupe k pomoci spolufinancovanej z operačného programu.

Článok 5 (13) nariadenia č. 223/2014

V súlade s článkom 5 (13) nariadenia č. 223/2014 bol obsah potravinového balíčka ešte v roku 2015 a 2016 prediskutovaný s členmi pracovnej skupiny pre realizáciu Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci, ktorú tvorili zástupcovia rôznych neziskových organizácií, združení a charít, ktoré pôsobili na Slovensku už niekoľko rokov a mali predošlé skúsenosti s distribúciou potravinovej a/alebo materiálnej pomoci a poznali požiadavky a potreby konečných príjemcov. Návrh zloženia potravinových balíčkov bol zaslaný Úradu verejného zdravotníctva za účelom posúdenia obsahu balíčka z pohľadu rešpektovania odporúčaných výživových dávok stanovených slovenskou legislatívou. Pri stanovení zloženia balíčkov sa prihliadalo aj na rozdielne podmienky konečných príjemcov na skladovanie potravín. Poskytované potraviny boli nenáročné na skladovacie priestory, nevyžadujúce špecifické podmienky skladovania s dostatočne dlhým obdobím trvanlivosti. Na základe skutočností, že niektorí koneční príjemcovia nemali vhodné podmienky na prípravu teplého jedla, boli do potravinových balíčkov pridané aj potraviny, ktoré si nevyžadujú ďalšiu tepelnú úpravu, prípadne nenáročný proces spracovania. Na základe týchto skutočností bolo v roku 2016 zrealizované verejné obstarávanie a vybraný dodávateľ balíčkov na 4 roky, počas ktorých nie je možné obsah balíčka meniť.

V rámci podpory poskytovania teplého jedla partnerské organizácie poskytovali teplú desiatovú polievku, ktorej definícia vychádzala z aktuálne platnej legislatívy – Potravinového kódexu SR, odporúčaných výživových dávok vyhlásených Hlavným hygienikom Slovenskej republiky a iných príslušných právnych predpisov v oblasti výživy, ako aj hygienických predpisov, ktoré zohľadňovali klimatické a environmentálne aspekty prostredníctvom zloženia stravy, ktorá bola charakteristická pre Slovenskú republiku a zamedzovali tak plytvaniu s potravinami prostredníctvom stanovených receptúr a technológie prípravy pokrmov.

2.3. Spoločné ukazovatele

2.3.1. Ukazovatele vstupov

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Súhrnná hodnota
1	Celková suma oprávnených verejných výdavkov schválených v dokumentoch, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory operácii	EUR	0,00	282 738,40	8 926 005,57	16 670 333,20							25 879 077,17
2	Celková suma oprávnených verejných výdavkov, ktoré príjemcovia vynaložili a vyplatili pri vykonávaní operácii	EUR	0,00	0,00	4 118 881,47	6 881 743,48							11 000 624,95
2a	Celková suma oprávnených verejných výdavkov, ktoré príjemcovia vynaložili a vyplatili pri vykonávaní operácii, ktoré sa týkajú poskytovania potravinovej pomoci, v relevantných prípadoch	EUR	0,00	0,00	3 746 540,43	6 084 968,62							9 831 509,05
2b	Celková suma oprávnených verejných výdavkov, ktoré príjemcovia vynaložili a vyplatili pri vykonávaní operácii, ktoré sa týkajú poskytovania základnej materiálnej pomoci, v relevantných prípadoch	EUR	0,00	0,00	0,00	623 727,00							623 727,00
3	Celková suma oprávnených verejných výdavkov nahlásených Komisii	EUR	0,00	0,00	129 628,19	10 765 617,06							10 895 245,25

2.3.2. Ukazovatele výstupov pre distribuovanú potravinovú pomoc

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Súhrnná hodnota
4	Množstvo ovocia a zeleniny	tony	0,00	0,00	295,50	542,31							837,81
5	Množstvo mäsa, vajec, rýb, morských živočíchov	tony	0,00	0,00	290,58	533,27							823,85
6	Množstvo múky, chleba, zemiakov, ryže a iných škrobových výrobkov	tony	0,00	0,00	1 379,03	2 530,79							3 909,82
7	Množstvo cukru	tony	0,00	0,00	197,00	361,54							558,54
8	Množstvo mliečnych výrobkov	tony	0,00	0,00	78,80	144,62							223,42
9	Množstvo tukov, olejov	tony	0,00	0,00	197,00	361,54							558,54
10	Množstvo predpripravených potravín, iných potravín (ktoré nepatria do kategórií uvedených vyššie)	tony	0,00	0,00	70,29	138,14							208,43
11	Celkové množstvo distribuovanej potravinovej pomoci	tony	0,00	0,00	2 508,20	4 612,21							7 120,41
11a	Podiel potravín, pri ktorých sa z OP zaplatila len preprava, distribúcia a skladovanie	%	0,00	0,00	0,00	0,00							
11b	Podiel potravinových výrobkov spolufinancovaných FEAD na celkovom objeme potravín distribuovaných partnerskými organizáciami	%	0,00	0,00	75,00	91,02							
12	Celkový počet distribuovaných jedál čiastočne alebo úplne financovaných z OP	počet	0,00	0,00	1 468,00	11 391,00							12 859,00
13	Celkový počet distribuovaných potravinových balíčkov čiastočne alebo úplne financovaných z OP	počet	0,00	0,00	197 005,00	361 542,00							558 547,00

2.3.3. Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú potravinovú pomoc

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Súhrnná hodnota
14	Celkový počet osôb prijímajúcich potravinovú pomoc	počet	0,00	0,00	175 003,00	175 448,00							350 451,00
14a	Počet detí vo veku 15 rokov alebo menej	počet	0,00	0,00	75 549,00	77 529,00							153 078,00
14b	Počet osôb vo veku 65 rokov alebo viac	počet	0,00	0,00	4 044,00	4 864,00							8 908,00
14c	Počet žien	počet	0,00	0,00	92 863,00	92 816,00							185 679,00
14d	Počet migrantov, účastníkov s cudzím pôvodom, príslušníkov menšín (vrátane marginalizovaných komunit, ako sú napríklad Rómovia)	počet	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00
14e	Počet osôb so zdravotným postihnutím	počet	0,00	0,00	9 235,00	9 714,00							18 949,00
14f	Počet bezdomovcov	počet	0,00	0,00	835,00	3 920,00							4 755,00

2.3.4. Ukazovatele výstupov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc

2.3.4.1. Hodnota distribuovaného tovaru

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Súhrnná hodnota
15	Celková peňažná hodnota distribuovaného tovaru	EUR	0,00	0,00	266 136,00	344 214,00							610 350,00
15a	Celková peňažná hodnota tovaru pre deti	EUR	0,00	0,00	247 506,00	321 078,00							568 584,00
15b	Celková peňažná hodnota tovaru pre bezdomovcov	EUR	0,00	0,00	3 012,00	7 416,00							10 428,00
15c	Celková peňažná hodnota tovaru pre iné cieľové skupiny	EUR	0,00	0,00	15 618,00	15 720,00							31 338,00

2.3.4.2. Ďalšie kategórie distribuovaného tovaru

Ďalšie kategórie výrobkov distribuovaných deťom

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka
16f-0	Hygienické výrobky (zubná kefka, zubná pasta, mydlo, šampón)	Áno/Nie

Ďalšie kategórie výrobkov distribuovaných bezdomovcom

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka
------------------------	------------	----------------

Ďalšie kategórie výrobkov distribuovaných iným cieľovým skupinám

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka
18a-0	Hygienické výrobky (zubná kefka, zubná pasta, mydlo, šampón)	Áno/Nie

2.3.4.3. Zoznam najdôležitejších kategórií distribuovaných výrobkov

Zoznam najdôležitejších kategórií výrobkov distribuovaných deťom

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16a	Výbava pre novorodencov	Áno/nie/prázdne										
16b	Školské tašky	Áno/nie/prázdne										
16c	Písacie potreby, zošity, perá, výtvarné potreby a ostatné vybavenie potrebné v škole (okrem oblečenia)	Áno/nie/prázdne										
16d	Športové vybavenie (športová obuv, trikot, plavky ...)	Áno/nie/prázdne										
16e	Oblečenie (zimný kabát, obuv, školská uniforma ...)	Áno/nie/prázdne										
16f-0	Hygienické výrobky (zubná kefka, zubná pasta, mydlo, šampón)	Áno/nie/prázdne			✓	✓						

Zoznam najdôležitejších kategórií výrobkov distribuovaných bezdomovcom

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
17a	Spacie vaky/prikrývky	Ano/nie/prázdne										
17b	Kuchynské vybavenie (hrnce, panvice, príbory ...)	Ano/nie/prázdne										
17c	Oblečenie (zimný kabát, obuv ...)	Ano/nie/prázdne										
17d	Domáca bielizeň (osušky, posteľná bielizeň)	Ano/nie/prázdne										
17e	Hygienické výrobky (lekárnička, mydlo, zubná kefka, jednorazový holiaci strojček ...)	Ano/nie/prázdne			✓	✓						

Zoznam najdôležitejších kategórií výrobkov distribuovaných iným cieľovým skupinám

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18a-0	Hygienické výrobky (zubná kefka, zubná pasta, mydlo, šampón)	Áno/nie/prázdne			✓	✓						

2.3.5. Ukazovatele výsledkov pre distribuovanú základnú materiálnu pomoc

Identifikačný kód (ID)	Ukazovateľ	Merná jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Súhrnná hodnota
19	Celkový počet osôb prijímajúcich základnú materiálnu pomoc	počet	0,00	0,00	138 627,00	134 259,00							272 886,00
19a	Počet detí vo veku 15 rokov alebo menej	počet	0,00	0,00	66 512,00	65 511,00							132 023,00
19b	Počet osôb vo veku 65 rokov alebo viac	počet	0,00	0,00	11,00	36,00							47,00
19c	Počet žien	počet	0,00	0,00	72 973,00	70 329,00							143 302,00
19d	Počet migrantov, účastníkov s cudzím pôvodom, príslušníkov menšín (vrátane marginalizovaných komunit, ako sú napríklad Rómovia)	počet	0,00	0,00	0,00	0,00							0,00
19e	Počet osôb so zdravotným postihnutím	počet	0,00	0,00	2 592,00	2 584,00							5 176,00
19f	Počet bezdomovcov	počet	0,00	0,00	502,00	1 236,00							1 738,00

Správa o realizácii za rok 2017 bola predmetom pripomienkovania zo strany členov pracovnej skupiny pre realizáciu OP FEAD a príslušných zainteresovaných strán zapojených do realizácie operačného programu, napr. partnerskými organizáciami, prijímateľom, certifikačným orgánom. Predložené boli 4 pripomienky. Išlo prevažne o pripomienky týkajúce sa odstránenia formálnych nedostatkov, prípadne bližšej špecifikácie uvedených informácií, napr. doplnenie informácie o výbere organizácie, ktorá pre riadiaci orgán realizovala štruktúrovaný prieskum o konečných príjemcoch, doplnenie informácie o námietkach partnerských organizácií v súvislosti s monitorovaním ukazovateľov, aktualizovanie informácií o verejnom obstarávaní, ktoré pripravuje partnerská organizácia v rámci Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie, a to na základe aktuálnych podkladov k verejnému obstarávaniu, ktoré boli predložené na riadiaci orgán v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly verejného obstarávania. Všetky doručené pripomienky boli akceptované a zapracované.

Návrh ročnej správy o realizácii za rok 2017 bol zaslaný na pripomienkovanie aj sekcii riadenia fondov v rámci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorý je riadiacim orgánom pre Operačný program Ľudské zdroje. Predložené boli 2 pripomienky. Prvá pripomienka sa týkala bližšej špecifikácie informácií uvedených v ročnej správe, a to doplniť, ako boli vybraní sekundárni koneční príjemcovia. Informácia bola doplnená. Druhá pripomienka sa týkala odstránenia formálnych nedostatkov, a to upravenie veľkosti písma tabuľky s ukazovateľmi. Keďže riadiaci orgán zasiela správu o realizácii prostredníctvom informačného systému SFC2014 a textová verzia je generovaná automaticky na základe údajov vložených v SFC2014, zmena písma teda nie je vzhľadom na uvedené skutočnosti potrebná a ani možná, preto táto pripomienka nebola akceptovaná.

Dokumenty

Názov dokumentu	Druh dokumentu	Dátum dokumentu	Miestne referenčné číslo/odkaz	Odkaz/referenčné číslo Komisie	Súbory	Dátum odoslania	Odoslal
-----------------	----------------	-----------------	--------------------------------	--------------------------------	--------	-----------------	---------

Najnovšie výsledky potvrdenia platnosti

Závažnosť	Kód	Správa
Info		Platnosť verzie správy o vykonávaní bola potvrdená